

Департамент культури, туризму та культурної спадщини
Кіровоградської обласної державної адміністрації
Обласна універсальна наукова бібліотека
ім. Д.І. Чижевського

Профілактика сезонних захворювань

Бібліографічний покажчик

Кропивницький
2019

Профілактика сезонних захворювань: бібліографічний покажчик (з фондів ОУНБ ім. Д. І. Чижевського) / Департамент культури, туризму та культурної спадщини Кіровоградської обласної державної адміністрації; Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського, м. Кропивницький; укл. К. І. Ісаєнко; ред. Н. Ф. Калашнікова; відп. за вип. Є. Г. Літвінова. – Кропивницький, 2019. – 43 с.

У покажчику зібрані матеріали з фондів ОУНБ ім. Д. І. Чижевського (книги, періодичні видання) та електронні ресурси з профілактики сезонних інфекційних захворювань в цілому. А також висвітлені матеріали з профілактики сезонних хвороб, які передаються повітряно-крапельним шляхом. Покажчик стане в пригоді медичним працівникам, студентам медичних навчальних закладів, а також всім охочим бути здоровими та підтримувати активний спосіб життя.

Укладач: Ісаєнко К. І.

Редактор: Калашнікова Н. Ф.

Відповідальний за випуск: Літвінова Є. Г.

Зміст

Від упорядників	4
Передмова. Наша тактика – профілактика	5
I. Профілактика інфекційних захворювань.....	7
II. Інфекції дихальних шляхів. Профілактика грипу та ГРВІ	10
III. Профілактика дифтерії, ангіни, скарлатини.....	25
IV. Захистіться від кору, паротиту, вірусного менінгіту.....	31
V. WEB-ресурси.....	34
Іменний покажчик.....	38

Від упорядників

Шановні користувачі! Пропонуємо Вашій увазі бібліографічний покажчик, присвячений проблемі профілактики сезонних інфекційних захворювань. Як відомо, профілактика недуги завжди краще, ніж її лікування. Профілактика – це засіб убезпечити себе від можливих ускладнень.

Мета покажчика «Профілактика сезонних захворювань. Інфекційні хвороби» – привернути увагу громадськості до боротьби з поширенням інфекційних захворювань та можливості їх попередження.

Покажчик містить бібліографічний опис книг, публікацій з періодичних видань та електронні ресурси. Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено у відповідності з чинними Державними стандартами України в бібліотечній справі: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 та ДСТУ 3582:2013. Усі видання подаються мовою публікації, зберігаються орфографічні норми оригіналу. Матеріали покажчика згруповано та впорядковано за такими розділами:

1. Профілактика інфекційних захворювань
2. Інфекції дихальних шляхів. Профілактика грипу та ГРВІ
3. Профілактика дифтерії, ангіни, скарлатини
4. Захистіться від кору, паротиту, вірусного менінгіту
5. Web-ресурси

В межах розділів бібліографічні записи подано за алфавітом та порядковим номером. Загальний обсяг покажчика складає 313 позицій.

Електронні ресурси подані вибірково: містяться останні публікації з данної тематики.

Для зручності пошуку в кінці видання складено іменний покажчик.

Електронну версію покажчика розміщено на веб-сайті ОУНБ ім. Д. І. Чижевського за адресою: <http://library.kr.ua/>

Всі побажання та відгуки прохання надсилати за названою адресою.

Передмова

Наша тактика – профілактика

Безсумнівно, всі ми хочемо уникнути хвороб, однак найчастіше починаємо занадто пізно вживати заходів, щоб запобігти застуді, грипу та іншим інфекційним захворюванням, тому можемо зазнати впливу хвороби від людей, у яких немає навіть ніяких симптомів. Наприклад, хтось у родині чхнув кілька разів за обіднім столом, і ви вже можете заразитися. Грип стає небезпечним приблизно за день до початку прояву симптомів, а стрептококове запалення горла – за п'ять днів. Тож якщо у вашій родині з'явився нежить або будь-який інший симптом застуди, обережність вам не завадить. Імунізація зменшила число хворих на кір, паротит, дифтерію. Але, незважаючи на успіх вакцинації, інфекційні хвороби все ще нагадують про себе.

Незалежно від віку, ви повинні обговорити зі своїм лікарем необхідність щеплень. Щоб захистити себе від грипу, рекомендується щорічна вакцинація, а також пневмококова вакцина, щоб запобігти пневмонії. Незважаючи на те, що вакцина проти грипу – один з найкращих засобів уникнути хвороби, вона не завжди дає 100% результат і грип може привести до серйозних ускладнень дихальних шляхів, таких як пневмонія або бактеріальний бронхіт. Тому, на додаток до вакцинації, важливо дотримуватися основних стратегій для підтримання здоров'я.

Шість основних щоденних стратегій профілактики захворювання:

- часто мийте руки;
- ніколи не торкайтесь рота, носа, або очей брудними руками;
- навчіть дітей не залишати продукти для повторного використання, якщо до них торкалися ротом, наприклад, пити молоко з пакету або кусати булку, – краще налити в стакан або відрізати шматочок;
- прикривайте рот серветкою при кашлі;
- не використовуйте чужі туалетні приналежності, рушники, подушки;
- намагайтеся достатньо відпочивати і збалансовано харчуватися, щоб зміцнити свій імунітет.

Не забудьте придбати:

- термометр для кожного члена сім'ї;
- додаткові зубні щітки;
- серветки і паперові рушники;
- пігулки для горла.

Як тільки у вас з'являються симптоми застуди, грипу або будь-якої іншої інфекційної хвороби, ви повинні:

- використовувати паперові рушники замість звичайних;
- намагатися спати окремо;

- уникати контакту з посудом, телефоном та іншими предметами, яких торкалась хвора людина;
- пояснити дітям необхідність частого миття рук.

Часте миття рук – єдиний найефективніший спосіб запобігти застуді, грипу або будь-якій іншій інфекційній хворобі. Переконайтеся, що мисте руки кожного разу:

- до і після приготування їжі;
- перед їжею;
- після туалету;
- до і після зміни дитячих пелюшок;
- після дотиків до тварин;
- при кашлі або чханні;
- коли у вашому будинку хтось захворів;

Руки треба мити ретельно:

- намагайтеся мити руки протягом 15 – 20 секунд, потім витирайте їх паперовим рушником;
- за відсутності мила та води використовуйте дезінфікуючий гель на спиртовій основі;
- використовуйте антибактеріальне мило;
- під час хвороби частіше проводьте вологе прибирання;
- намагайтеся частіше прати постільну білизну, рушники, ганчірки для миття посуду;
- частіше купайте домашніх тварин;
- зберігайте окремо зубні щітки, щоб уникнути розповсюдження мікробів у ванній кімнаті.

Дезинфікуйте предмети загального користування.

Бактерії можуть залишатися на поверхнях деяких предметів протягом трьох днів, тому продезінфікуйте:

- телефони;
- пульти дистанційного керування;
- ручки мікрохвильової печі і холодильника;
- ручки дверей;
- крани;
- вимикачі;
- комп'ютерну клавіатуру /мишу;
- кишенькові ігри, комп'ютери і джойстики;
- іграшки.

I. Профілактика інфекційних захворювань

1. Берегите детей от заразных заболеваний / В. Д. Соболева, Ш. Л. Деречинская, В. П. Брагинская ; сост. В. Д. Соболева. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Медгиз, 1963. – 186 с. : ил. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)
2. Блинкин, Семен Александрович. Вакцины защищают: (Наука в борьбе с инфекц. болезнями) / Семен Блинкин,. – М. : Медицина, 1983. – 88 с. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)
3. Брагинская, Вера Павловна. Предупреждайте заразные болезни у детей / Вера Брагинская. – М. : Медицина, 1965. – 35 с. : ил. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)
4. Булкина, Ирина Герасимовна. Инфекционные болезни: учебник для медсестринских отделений мед. училищ / Ирина Булкина, Валентин Покровский. – изд. 2-е, испр. и доп. – М. : Медицина, 1967. – 288 с.
5. Булкина, Ирина Герасимовна. Инфекционные болезни с уходом за больными и основами эпидемиологии: учебник для отд-ний мед. сестер мед. училищ / Ирина Булкина, Валентин Покровский. – изд. 4-е, доп. и испр. – М. : Медицина, 1975. – 320 с.
6. Бунин, Константин Владимирович. Инфекционные болезни: учебник для мед. училищ / Константин Владимирович Бунин. – изд. 4-е испр. и доп. – М. : Медицина, 1972. – 408 с.
7. Бунин, Константин Владимирович. Краткое руководство по важнейшим острым инфекционным болезням / Константин Владимирович Бунин. – изд. 3-е испр. – М. : Медицина, 1956. – 167 с.
8. Бунін, Костянтин Володимирович. Інфекційні хвороби: підручник для мед. училищ / Костянтин Володимирович Бунін. – К. : Вища школа. Голов. вид-во, 1974. – 355 с.
9. Воловская, Мария Лукьяновна. Эпидемиология с основами инфекционных болезней: [учебник для сред. мед. учеб. заведений] / Мария Воловская. – изд. 2-е, доп. и испр. – М. : Медицина, 1974. – 367 с.
10. Все о детских прививках / В. Н. Тимченко [и др.]. – СПб. : Спец. лит., 2003. – 138 с.

11. Громашевский, Л. В. Що треба знати про інфекції: (про закономірності поширення заразних хвороб) / Л. В. Громашевский, Я. Л. Поволоцький. – К. : Здоров'я, 1972. – 68 с.
12. Інфекційні хвороби в загальній практиці та сімейній медицині: навчальний посібник / ред. Михайло Андрейчин. – 2-е вид., без змін. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. – 498 с.
13. Інфекційні хвороби у дітей: Підручник для студ. вуз. / Аза Михайлова, Лія Трішкова, Сергій Крамарєв, Ольга Кочеткова. – К. : Здоров'я, 2000. – 416 с.
14. Казанцев, Александр Павлович. Справочник врача-инфекциониста / Александр Казанцев, Валерий Матковский. – К. : Медицина, 1973. – 239 с.
15. Капкова, Зінаїда Іванівна. Інфекційні хвороби в дитячому віці / Зінаїда Капкова. – К. : Здоров'я, 1981. – 51 с. – (Б-чка матері)
16. Койранский, Б. Б. Охлаждение, переохлаждение и их профилактика / Б. Б. Койранский. – Изд. 2-е, переработ. и доп. – Л. : Медицина, 1966. – 246 с.
17. Кошель, Микола Григорович. Гострі дитячі інфекційні захворювання / Микола Кошель. – К. : Здоров'я, 1966. – 68 с.
18. Краткий справочник врача-инфекциониста: (клиника, диагностика, лечение) / И. Г. Булкина, К. В. Бунин, В. С. Кузнецов и др. ; под ред. К. В. Бунина. – изд. 2-е, доп. и испр. – Л. : Медицина. Ленингр. отд-ние, 1965. – 287 с.
19. Курдюмова, Ніна Олегівна. Практикум з педіатрії в модулях : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закладів I-II рівнів акредитації / Ніна Курдюмова, Тетяна Поліщук. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Медицина, 2009. – 158 с.
20. Липковський, В. П. Практичні заняття з інфекційних хвороб: навч. посібник для мед. ін-тів / В. П. Липковський, Р. П. Наумова. – К. : Вища школа, 1973. – 275 с.
21. Мацієвський, Володимир Олександрович. Інфекційні хвороби: підручник для мед. ін-тів / Володимир Мацієвський. – Вид. 2-е, перероб. і доп. – К. : Вища школа, 1972. – 463 с.
22. Мойсак, Олександр Данилович. Основи медичних знань і охорони здоров'я: навчальний посібник / Олександр Мойсак ; М-во освіти і науки України. – 6-те вид., випр. та доп. – К. : Арістей, 2011. – 492 с.

23. Носов, Сергей Дмитриевич. Дети не должны болеть / Сергей Носов. – М. : Медицина, 1972. – 78 с.: ил. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)
24. Носов, Сергей Дмитриевич. Детские инфекционные болезни: [учебник для мед. ин-тов] / Сергей Носов. – изд. 4-е, значит. перераб. и доп. – М. : Медицина, 1973. – 536 с.
25. Носов, Сергей Дмитриевич. Инфекционные болезни у детей / Сергей Носов ; Нар. ун-т, Факультет здоровья. – М. : Знание, 1968. – 79 с.
26. Носов, Сергей Дмитриевич. Инфекционные болезни у детей: [учебник для мед. ин-тов] / Сергей Носов. – изд. 3-е, перераб. и доп. – М. : Медицина, 1966. – 480 с.
27. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики: підручник / Світлана Ткаченко [та ін.]; ред.: С. К. Ткаченко, Р. І. Поцюрко. – 6-е вид., випр. – К. : Медицина, 2015. – 590 с.
28. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунопрофілактики: підручник для студ. вищ. мед. навч. закладів I-III рівнів акредитації / С. К. Ткаченко [та ін.]; за ред. С. К. Ткаченко, Р. І. Поцюрка. – К. : Медицина, 2009. – 558 с.
29. Покровский, Валентин Иванович Детские инфекции отстают / В. И. Покровский, В. Н. Ягодинский. – М. : Знание, 1981. – 96 с.
30. Потапова, Ирина Николаевна. Дети не должны болеть / Ирина Потапова. – М. : Знание, 1963. – 46 с. : ил. – (Сер. «Народный университет культуры. Факультет здоровья»)
31. Руководство по физиотерапии и физиопрофилактике детских заболеваний / ред. : А. Н. Обросов, Т. В. Караченцева. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М. : Медицина, 1987. – 383 с.
32. Смирнов, Сергей Михайлович. Профилактические прививки / С. М. Смирнов, А. А. Ясинский. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Л. : Медицина. Ленингр. отд-ние, 1989. – 220 с. : табл. – (Библиотека среднего медработника)
33. Справочник по инфекционным болезням / Военно-медицинская академия; Под ред. Ю.В. Лобзина и А.П. Казанцева. – СПб. : Комета; Ростов-на-Дону: Феникс, 1997. – 732 с. – (Сер. «Медицина для вас»)

34. Справочник по инфекционным болезням у детей / [Л. А. Тришкова и др.] ; под ред. Л. А. Тришковой, С. А. Богатыревой. – К. : Здоровья, 1990. – 363 с.
35. Фабрикант, Гита Львовна. Почему надо делать прививки детям / Гита Фабрикант. – М. : Медицина, 1965. – 36 с.; 20 см. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература. Советы родителям»)
36. Чудная, Людмила Митрофановна. Инфекционные болезни меняют свое лицо / Людмила Чудная. – К. : Здоров'я, 1984. – 62 с.
37. Шапиро, Софья Львовна. Детские заразные болезни и борьба с ними / Софья Львовна Шапиро. – Изд. 7-е. – М. : Медицина, 1964. – 46 с.
38. Шеврыгин, Борис Васильевич. Если малыш часто болеет... : Что необходимо знать о профилактике и лечении заболеваний уха, горла и носа: Кн. для воспитателей дет. сада и родителей / Б. В. Шеврыгин. – М. : Просвещение, 1990. – 157с.
39. Щербак, Юрий Федорович. Особо опасные инфекции / Юрий Щербак. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Медицина, 1980. – 64 с.

II. Інфекції дихальних шляхів. Профілактика грипу та ГРВІ

40. Андрущук, Алина Афанасьевна. Профилактика острых респираторных вирусных инфекций у детей / Алина Андрущук. – К. : Здоров'я, 1987. – 33 с. – (Б-чка матери и ребенка).
41. Ващенко, Мария Акимовна. Поражение нервной системы при гриппе и других респираторных вирусных инфекциях / Мария Ващенко, Елена Тринус. – К. : Здоров'я, 1977. – 144 с.: ил. – (Библиотека практикующего врача)
42. Верещагин, И. А. Острые респираторные заболевания у детей / И. А. Верещагин. – К. : Здоров'я, 1977. – 24 с. – (Библиотечка матери)
43. Верещагин, Ігор Олександрович. Гострі респіраторні вірусні захворювання у дітей / Ігор Верещагин. – 2-е вид., доп. – К. : Здоров'я, 1979. – 24 с. – (Бібліотечка матері)
44. Грип, гострі респіраторні захворювання та їх ускладнення : навч. посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / Валерій Савицький [та ін.]; Мін-во

обороны України, Військово-мед. департамент, Укр. військово-мед. академія. – К. : СПД Чаплинська Н. В., 2016. – 206 с.

45. Закстельская, Людмила Яковлевна. Грипп раскрывает свои тайны / Людмила Закстельская. – М. : Знание, 1981. – 95 с.: ил.; 17 см. – (Сер. «Народный университет»)

46. Закстельська, Людмила Яковлівна. Розповіді про таємницю грипу / Людмила Закстельська. – Вид. 2-е, перероб. і доп. – К. : Здоров'я, 1975. – 86 с.: іл. – (Сер. «Поради лікаря»)

47. Кудашов, Николай Иванович. Острые респираторные заболевания у детей / Николай Кудашов. – М. : Медицина, 1973. – 40 с.: ил. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)

48. Пономарева, П. А. Грипп у детей / П. А. Пономарева. – М. : Медгиз, 1956. – 13 с. – (Сер. «Советы родителям»)

49. Скачко, Борис Глібович Грип: ефективна профілактика, раціональне лікування, повноцінна реабілітація / Борис Скачко. – К. : Видавництво ім. Олени Теліги, 2005. – 71 с.

50. Слепушкин, Анатолий Николаевич. Грипп и борьба с ним на промышленных предприятиях / Анатолий Слепушкин. – изд. 2-е, испр. и доп. – М. : Медицина, 1974. – 160 с.

51. Смородинцев, Анатолий Александрович. Грипп и его профилактика: Руководство для врачей / А. А. Смородинцев; АМН СССР. – Л. : Медицина. Ленингр. отд-ние, 1984. – 383 с.

52. Соколов, Михаил Игнатьевич. Почему возникают эпидемии гриппа / Михаил Соколов. – М. : Медицина, 1971. – 31 с.: ил. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)

53. Соколов, Михаил Игнатьевич. Профилактика вирусных заболеваний / Михаил Соколов, Владимир Соколов. – М. : Медицина, 1973. – 56 с.: ил. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)

54. Толкачев, Борис Сергеевич. Физкультурный заслон ОРЗ / Б. С. Толкачев. – [2-е изд., доп.]. – М. : Физкультура и спорт, 1992. – 174 с.

55. Эпидемиология, диагностика и профилактика вирусных инфекций: республиканский сборник научных трудов / Минздрав РСФСР, Свердловский НИИ вирусных инфекций. – Свердловск : Б. и., 1986. – 166 с.

56. Ягодинский, Виктор Николаевич. Профилактика гриппа / В. Н. Ягодинский. – М. : Знание, 1978. – 96 с.: ил. – (Сер. «Народный университет. Факультет здоровья» ; № 9, 1978 г.)

57. Айзенберг, Инна. «Если ребенок переболел ангиной или гриппом, желательно проверить работу почек»: Нефрологи предупреждают: в межсезонье и летом увеличивается количество детей, страдающих инфекционными заболеваниями мочевыводящей системы / Инна Айзенберг // Факты и комментарии. – 2014. – 14 марта. – С. 9

58. Айзенберг, Инна. «Недолеченные грипп или простуда часто становятся причиной гайморита»: Если у маленького ребенка насморк, нос лучше закапывать пипеткой, а не использовать назальные спреи / Инна Айзенберг // Факты и комментарии. – 2011. – 6 октября. – С. 11

59. Анцибор, О. Як побороти грип / О. Анцибор // Розкажіть онуку. – 2012. – № 1-2. – С. 131

60. Арбузова, Е.Н. Человек и птичий грипп / Е.Н. Арбузова // Биология в школе. – 2006. – № 2. – С. 12-14

61. Бадья, Л. Гомеопатія проти застуди і грипу / Л. Бадья // Дім, сад, город. – 2000. – № 12. – С. 35

62. Бекетова, Г. В. Возможности местовой иммуномодулирующей та репаративной терапии в детей з рекурентними захворюваннями респіраторного тракту і порожнини рота / Г. В. Бекетова, О. В. Солдатова // Современная педиатрия. – 2018. – № 2. – С. 110-113

63. Білоусова, Наталія. Чи прискорить епідемія грипу реформу медичного страхування?: За оцінками експертів, Україна витрачає на охорону здоров'я стільки, скільки й провідні країни світу, втім неефективно... / Наталія Білоусова // День. – 2009. – 12 листопада. – С. 5

Дана стаття про те, як потрібно діяти, якщо захворіли на грип або ГРВІ, та про профілактику цих захворювань.

64. Белоконева, О. Воскрешение гриппа / О. Белоконева // Биология в школе. – 2003. – № 7. – С. 12-15

Данная статья рассматривает проблемы распространения эпидемии гриппа, категорию вирусов болезни, а также историю возникновения болезни.

65. Бережной, Вячеслав. Вакцинация от гриппа / Вячеслав Бережной // Аленка+Сережка. – 2008. – № 9. – С. 24

66. Биленко, Татьяна. Формула гриппа: Как защититься от болезни / Татьяна Биленко // Женский журнал «Здоровье». – 2008. – № 1. – С. 30-33
67. Богданова, В. Увага! Грип! / В. Богданова // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2010. – № 1. – С. 27-28
68. Богданович, Лілія. Профілактика грипу і застуди / Лілія Богданович, Світлана Усик // Безпека життєдіяльності. – 2017. – № 11. – С. 7
69. Богданович, Лілія. Як перехитрити грип / Лілія Богданович, Світлана Усик // Безпека життєдіяльності. – 2016. – № 11. – С. 4
70. Богданович, Лілія. Як уберегтися від грипу та застуди / Л. Богданович, Світлана Усик // Безпека життєдіяльності. – 2014. – № 5. – С. 8-9
У статті дані поради, як вберегти себе від застудних захворювань, а також прості правила, яких потрібно дотримуватися, щоб бути здоровим.
71. Бойко, Л. Позакласний навчально-виховний захід для 7-11 класів «Пташиний грип – міфи і реальність» / Л. Бойко // Біологія. – 2007. – № 31. – С. 36-38
72. Бойко, Оксана. Бережіться ускладнень / Оксана Бойко // Надзвичайна ситуація. – 2008. – № 12. – С. 48-49
73. Борисова, И. Гриппу – от ворот поворот! / И.Борисова // Физкультура и спорт. – 2002. – № 2. – С. 9
74. Борта, Юлия. Чего боится грипп? / Юлия Борта // Аргументы и факты в Украине. – 2015. – № 49 (2-8 декабря). – С. 15
75. Босакевич, Марыля. Не так страшен грипп, как его мутация / Марыля Босакевич // Аргументы и факты в Украине. – 2005. – № 50. – С. 6-7
Мета статті полягає в тому, щоб донести до учнів інформацію про грип, який він небезпечний для життя людини, про поширення вірусних хвороб. Як запобігти поширенню вірусних хвороб рослин і тварин. Наводяться приклади гри «Грип загрожує здоров'ю».
76. В очікуванні епідемії грипу: як швидко та надійно встановити діагноз? // Участковый врач. – 2018. – № 9. – С. 30-31
77. Война и грипп // Корреспондент. – 2016. – № 47 (9 декабря). – С. 44-47
78. Войццо, М. В. Народні засоби для профілактики грипу та застуди / М. В. Войццо // Безпека життєдіяльності. – 2018. – № 1. – С. 5-6

79. Волкова, Анна. «Для тех, кто боится уколов, ученые разработали вакцины в виде спреев в нос, микрокапсул, пластырей»: По современным технологиям, вирус гриппа для прививки выращивают не на курином белке, а на почечных клетках собак – это исключает аллергические реакции на введение препарата / Анна Волкова // Факты и комментарии. – 2010. – 26 ноября. – С. 9

80. Всесвітня організація охорони здоров'я відповідала на запитання Бі-Бі-Сі щодо ситуації з пташиним грипом у Криму // Надзвичайна ситуація. – 2005. – № 12. – С. 13

81. Гайдай, Л.М. Будьте здорові ! (Захід з профілактики грипу для 5-6 класів) / Л. М. Гайдай // Шкільний бібліотекар. – 2015. – № 3. – С. 15-17

У статті подається бібліотечний захід з профілактики грипу у школярів 5-6 класів.

82. Галланд, Штефан. Грип: нові види, нові проблеми / Ш. Галланд // Пропозиція. – 2013. – № 11. – С. 163-165

83. Гарник, Т. Є. Засоби, перевірені часом / Т. Гарник, М. Жданова, В. Фролов // Надзвичайна ситуація. – 2009. – № 11. – С. 24-31

84. Гирак, Галина. Грипп подложил... свинью: Какой вирус на самом деле пришел в Украину / Галина Гирак // Аргументы и факты в Украине. – 2009. – № 45 (ноябрь). – С. 26

85. Голубовская, Ольга. Главный совет по лечению и профилактике гриппа от главного инфекциониста Украины / Ольга Голубовская // Участковый врач. – 2016. – № 9 (ноябрь). – С. 18-19

86. Гончаренко, Анна. Чем полны закрома Родины: В госхранилищах есть запасы даже на случай эпидемии гриппа / Анна Гончаренко // Аргументы и факты в Украине. – 2010. – № 48 (декабрь). – С. 10

87. Грипп: история болезни // Мир семьи. – 2005. – № 12. – С. 93

88. Грищенко, Оксана. Епіднагляд за грипом та ГРВІ за новим порядком / Оксана Грищенко // Довідник головної медичної сестри. – 2019. – № 7. – С. 17-21

89. Груник, Н.В. Як захистити себе від грипу та ГРВІ / Н. В. Груник // Безпека життєдіяльності. – 2017. – № 1. – С. 3-4

90. Гурская, Алена. Сухой остаток: Если пандемия птичьего гриппа перекинется на Украину, с ней будут бороться при помощи сомнительного в

этом случае метода вакцинирования. Хотя в нашей стране есть собственные конкурентноспособные методы борьбы с заразой / Алена Гурская // Бизнес. – 2006. – № 28. – С. 72-74

91. Дейнека, В. Дика качка плюс імпортна болячка, або Думка приватного лікаря ветеринарної медицини про паніку навколо курячого грипу / В. Дейнека // Пропозиція. – 2004. – № 4. – С. 87

92. Довгаль, Світлана. На хвилі грипу й... здорового оптимізму / С. Довгаль; розмову вів Е. Щур // Науковий світ. – 2010. – № 11. – С. 11-12

Розмова із відомою пропагандисткою здорового способу життя, головним редактором газети «Валеологія» Світланою Довгаль.

93. Донець, Наталія. Бережи здоров'я взимку. Як уберегтися від грипу та застудних захворювань. Виховний захід / Наталія Донець // Здоров'я та фізична культура. – 2012. – № 22 (листопад). – С. 2-6

94. Досье на грип // Мир семьи. – 2006. – № 12. – С. 84-85

95. Друге народження препарату. Амізон: результати міжнародних наукових досліджень підтверджують протівірусну дію / А. Ф. Фролов, О. А. Голубовська, С. О. Крамарьов // Український медичний часопис. – 2018. – № 4. – С. 70-73

96. Дубская, Ирина. После гриппа могут возникнуть такие же симптомы, как и при шизофрении / Ирина Дубская // Факты и комментарии. – 2006. – 10 февраля. – С. 7

97. Дубская, Ирина. Терапевт Ангелина Мороз: «Если вы заболели гриппом или простудились, не принимайте горячую ванну, не парьтесь в бане и не ставьте горчичники – для ставших ломкими сосудов опасны любые тепловые процедуры» / Ирина Дубская // Факты и комментарии. – 2016. – 9 апреля. – С. 6

98. Єрхова, Н.М. Як захиститися від грипу та застуди. Година спілкування у 3-му класі / Н. М. Єрхова // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2015. – № 12 (грудень) . – С. 16-18

99. Желєзняк, Поліна. І знов починається... грип / Поліна Желєзняк // Пенсія. – 2005. – № 11. – С. 56-57

100. Желєзняк, Поліна. Пташиний грип: прогнози та рекомендації / Поліна Желєзняк // Пенсія. – 2005. – № 11. – С. 54-55

101. Забарило, Тетяна. Гострі респіраторні захворювання. На що саме звернути увагу / Тетяна Забарило // Здоров'я та фізична культура. – 2012. – № 23 (грудень) . – С. 31

102. Загрозливий поступ пандемії грипу: Віруси грипу (традиційний і пташиний грип) // Науковий світ. – 2007. – № 1. – С. 2-4

103. Закусило, Мар'яна. Грип усе таки страшний, хоч би як його малювали / Мар'яна Закусило // Україна і світ сьогодні. – 2006. – № 48. – С. 12

104. Застуда, грип та їх лікування продуктами бджільництва // Пасіка. – 2011. – № 12. – С. 28-29

Рецепти народної медицини з продуктів бджільництва.

105. Зейда, Олександр. Епідемія грипу: правила поведінки! (Пам'ятка) / Олександр Зейда // Безпека життєдіяльності. – 2016. – № 12. – С. 7-8

106. Зятев, Сергій. Як перемогти грип. Чим він небезпечний? Як уберегтися від цього захворювання? Яких правил має дотримуватися хворий? / Сергій Зятев // Народна армія. – 2018. – 1 лютого. – С. 22

107. Ільченко, Н. В. Що ви повинні знати про небезпеку грипу? / Н. В. Ільченко // Безпека життєдіяльності. – 2019. – № 1. – С. 9-10

108. Ільченко, Н. В. Сезонні застереження: ще раз про ГРЗ, ГРВІ та грип / Н. В. Ільченко // Безпека життєдіяльності. – 2015. – № 2. – С. 12-13

109. Каверин, Н. В. Пандемия гриппа. Откуда она? / Н. В. Каверин // Наука и жизнь. – 2010. – № 1. – С. 52-56.

110. Каверин, Николай Изменчивая инфлюэнца: Вирусы гриппа / Николай Каверин // Наука и жизнь. – 2003. – № 9. – С. 107-110

О вирусе гриппа, как возникают эпидемии и что предлагает современная наука для его лечения и профилактики.

111. Карпенко, Олександр. Біда із вирію...: Нотатки з міжнародного семінару «Пташиний грип. Ефективні шляхи протидії та профілактики» / Олександр Карпенко // Сільські вісті. – 2006. – 4 квітня. – С. 2

112. Кільченко, Ігор. Як запобігти ускладненням після грипу / Ігор Кільченко // Безпека життєдіяльності. – 2016. – № 2. – С. 7

113. Киртока, Виолетта. «Паника подрываает защитные силы организма»: Согласно американским данным, калифорнийский грипп, или так называемый «свиной», приводит к гибели заболевших даже несколько реже, чем обычный

сезонный грипп. Методы противостояния болезни обсуждали в Киеве во время международной конференции / Виолетта Киртока // Факты и комментарии. – 2009. – 6 ноября. – С. 9

114. Киселев, О. «Птичий след» человеческого гриппа / О. Киселев // Наука и жизнь. – 2006. – № 4. – С. 14-18

115. Клещевніков, Андрій. Грип: порятунок можливий! / А. Клещевніков // Безпека життєдіяльності. – 2016. – № 1. – С. 4

116. Клименко, І. Профілактика грипу / І. Клименко // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2010. – № 12. – С. 8
З профілактичними заходами в попередженні хвороби.

117. Климовская, И. Стоп, грипп! / И. Климовская // Здоровье. – 2002. – № 11. – С. 146-147

118. Когда пошли разговоры о том, что украинцы умирают не от гриппа, а от легочной чумы, захотелось сказать: с легочной чумой никто не обращается к врачу на седьмой день болезни – к этому времени успевают завянуть цветы на могиле»: Известный харьковский педиатр Евгений Комаровский, который написал несколько книг об ОРВИ и гриппе, на своем блоге в Интернете изложил мысли по поводу происходящего в Украине, дал советы, как уберечься от вируса и как лечиться, если вы все же заболели // Факты и комментарии. – 2009. – 6 ноября. – С. 2

119. Коломак, Віктор. Раз – грип, два – пневмонія... Чи неминучий ризик занедужати і чи є протиотрута ускладненням / Віктор Коломак // Голос України. – 2018. – 22 лютого. – С. 14

120. Комаровский, Евгений. Как лечить грипп / Евгений Комаровский // Участковый врач. – 2015. – № 2. – С. 16-19

121. Комаровский, Евгений. Грипп – не повод для паники / Евгений Комаровский // Участковый врач. – 2016. – № 1. – С. 16-19

122. Копейкина, Анна. Коварство «кишечного гриппа»: как усмирить ротавирусный гастроэнтерит? / Анна Копейкина // Аргументы и факты в Украине. – 2011. – №29 (июль). – С. 23

123. Корж, Мальвина. Неизвестные факты о гриппе / Мальвина Корж // Комсомольская правда в Украине. – 2013. – № 49 (6 – 12 декабря). – С. 28

124. Кот, Н. Як перемогти вірусний грип / Н. Кот // Безпека життєдіяльності. – 2009. – № 11. – С. 32-33.

В статті данні поради, як вберегти себе, а якщо все ж таки захворіли, як перемогти вірусний грип.

125. Котюк, Оксана. Обережно – грип!: Наукова конференція / Оксана Котюк // Здоров'я та фізична культура. – 2010. – № 1. – С. 18-23

126. Кравців, Р. Й. Пташиний грип-небезпека для здоров'я людей / Р. Й. Кравців // Вісник аграрної науки. – 2006. – № 6. – С. 15-17

Вдосконалення «нагляду» за грипом з особливою увагою до вірусів з високою патогенністю.

127. Крик, Л. Віддзеркалення карантину / Л. Крик // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2010. – № 3. – С. 12-13

Карантин у школі – це один із способів уникнення розповсюдження інфекції серед дітей. Автор статті наводить результати досліджень експертів з моделювання епідемій та розкриває наслідки карантину в навчальному процесі школи.

128. Крюкова, Леся. Отправим грипп в нокаут / Леся Крюкова // Огородник. – 2008. – № 11. – С. 56-57

Основные симптомы гриппа. Вы заболели: что же необходимо сделать? Меры профилактики.

129. Кульганик, Галина. Корисні та шкідливі мікроби. Запобігання інфекційних хворобам: творчий інтегрований урок з «Основ здоров'я», 3 клас / Галина Кульганик // Початкова школа. – 2009. – № 12. – С. 23-28

Пропонується урок, мета якого – надати знання про корисні та шкідливі мікроби, про інфекційні хвороби, профілактику захворювань та правила запобігання їм, виховувати дбайливе ставлення до свого здоров'я.

130. Кунинець, Оксана. Що змінити у дезінфекції під час епідемії грипу та ГРІ / Оксана Кунинець // Довідник головної медичної сестри. – 2019. – № 1. – С. 37-41

131. Кучинська, Л.А. Грип – гостре респіраторне захворювання. Профілактика грипу. Урок-тренінг для 7 класу / Л. А. Кучинська // Основи здоров'я. – 2012. – № 12 (грудень). – С. 17-25

132. Лашкарева, В. І. Грип / В. І. Лашкарева // Валеологія. – 1999. – № 4. – С. 15-16

133. Лізогуб, Наталія. Як вберегтися від грипу? / Наталія Лізогуб // Пенсія. – 2009. – № 10. – С. 54-55

134. Лікування застуди та грипу медом // Пасіка. – 2010. – № 1. – С. 26

135. Лисенко, Галина. Вжито невідкладних заходів безпеки / Галина Лисенко // Надзвичайна ситуація. – 2005. – № 12. – С. 8-9
136. Макаров, Игорь. Птичий грип для человека не опасен! / Игорь Макаров // Мир семьи. – 2005. – № 12. – С. 90-92
137. Макаручук, А. Профілактика небезпечного захворювання вірусом грипу типу А (H1N1 Каліфорнія) / А. Макаручук // Здоров'я та фізична культура. – 2010. – № 8. – С. 13-15
138. Мамчур, Олена. Українці все частіше хворіють на грип та ГРВІ / Олена Мамчур // Безпека життєдіяльності. – 2018. – № 3. – С. 3
139. Мельник, Альона. Грип буває різний...і пташиний, і свинячий / Альона Мельник // Здоров'я та фізична культура. – № 35 (грудень). – С. 22-23
140. Мельник, Альона. Грип буває різний...як пташиний, так і свинячий / А.О. Мельник // Безпека життєдіяльності. – 2009. – № 5. – С. 6-7
Дається характеристика свинячого грипу, його симптомів, надані рекомендації, що робити у випадку захворювання на свинячий грип.
141. Мельник, Олександр. Грип не спить! / Олександр Мельник // Зустрічна смуга. – 2010. – № 11. – С. 42-43
142. Михайленко, Татьяна. «Если в доме есть больной гриппом, вовсе не обязательно, что заболеют все члены семьи. Это зависит от иммунитета»: Для профилактики рекомендуется есть чеснок, лук, принимать противовирусный препарат, чаще мыть руки и проветривать помещение / Татьяна Михайленко // Факты и комментарии. – 2016. – 19 февраля. – С. 9
143. Мороз, Татьяна. Стоп простуда! / Татьяна Мороз // Секретарь-референт. – 2009. – № 3. – С. 92-98
144. Наконечна, О. В. Що робити, щоб не хворіти ? / О. В. Наконечна // Безпека життєдіяльності. – 2010. – № 11. – С. 37-38
Стаття про характеристики ГРВІ та профілактику цих захворювань.
145. Наконечна, Олена. Що робити, щоб не хворіти? / Олена Наконечна // Надзвичайна ситуація. – 2010. – № 10. – С. 56-57
146. Насонова, Л. «Гриппной» сезон по Уманской / Л. Насонова // Физкультура и спорт. – 2000. – № 11. – С. 14-15

147. Насонова, Лариса Всем миром против гриппа / Лариса Насонова // Физкультура и спорт. – 2003. – № 1. – С. 9-10
148. Наточий, Любовь. 5 необычных способов избежать гриппа / Любовь Наточий // Женский журнал «Здоровье». – 2013. – № 10. – С. 44-46
149. Околітенко, Наталія. Пташиний грип: знайомий незнайомиць / Наталія Околітенко // Персонал плюс. – 2006. – № 14. – С. 11
150. Околітенко, Наталя. Пташиний грип: спогади про минуле / Наталя Околітенко // Урядовий кур'єр. – 2008. – 1 березня. – С. 13
151. Онищенко, Геннадій. Звідки у грипу крила ростуть? / Геннадій Онищенко // Надзвичайна ситуація. – 2007. – № 3. – С. 40-41
152. Пам'ятка для населення щодо профілактики пташиного грипу // Надзвичайна ситуація. – 2008. – № 1. – С. 20-21
153. Петляков, Сергей. Как бороться со свиным гриппом: От страшной напасти спасут спокойствие и проверенные препараты / Сергей Петляков // Аргументы и факты в Украине. – 2009. – № 45 (ноябрь). – С. 27
154. Писарева, Ольга. 9 прививок, которые вам нужны / Ольга Писарева // Здоровье. – 2010. – № 8. – С. 50-52
155. Писарева, Ольга. Без права на грипп / Ольга Писарева // Здоровье. – 2006. – № 10. – С. 98-100
156. Писарева, Ольга. На хвосте принесла / Ольга Писарева // Здоровье. – 2005. – № 12. – С. 94-95
157. Понаморёва, Н. Профилактика гриппа / Н. Понаморёва // Спортивная жизнь России. – 2000. – № 1. – С. 28-29
158. Потапчук, Людмила. Грипп без последствий / Людмила Потапчук // Здоровье. – 2012. – № 2. – С. 94-95
159. Прокофьева, Т. В. Грипп – зона тревоги. Интерактивный тренинг для учнів 7-9 класів / Т. В. Прокофьева // Біологія. – 2011. – № 8. – С. 30-31
160. Проценко, Костянтин. Тревога! Граки прилетіли / Костянтин Проценко // Надзвичайна ситуація. – 2007. – № 4. – С. 38-39

161. Пташиний грип («епідемічний грип птахів») і особливості зараження людей цим вірусом // Безпека життєдіяльності. – 2005. – № 12. – С. 67-70

Пташиний грип – інфекційне захворювання птахів, причиною якого є вірус грипу типу А, який передається людині і може бути смертельним.

162. Пташиний грип: популярно про можливу небезпеку // Біологія і хімія в школі. – 2006. – № 2. – С. 50-52

Стаття присвячена проблемі пташиного грипу, зокрема таким питанням, як симптоми грипу у тварин та людини, захист від грипу, лікування та ін.

163. Рибак, Ірина. Увага: грип, або 12 способів порятунку / Ірина Рибак // Здоров'я та фізична культура. – 2009. – № 33. – С. 16

164. Рыбалко, С. Л. Современное состояние химиотерапии и профилактики гриппа и ОРВИ в Украине / С. Л. Рыбалко, Д. Б. Старосила, М. П. Завелевич // Український медичний часопис. – 2018. – № 1. – С. 64-67

165. Рыбинская, Ирина. В национальный календарь детских прививок могут добавить еще четыре – против гриппа, пневмонии, менингококковой инфекции и папилломавируса человека / Ирина Рыбинская // Факты и комментарии. – 2013. – 21 августа. – С. 5

166. Рыбинская, Ирина. Киевские больничные кассы не будут оплачивать лечение гриппа, вирусных, венерических и хронических заболеваний, онкологии, диабета в легкой форме, а также наркоз и переливание крови / Ирина Рыбинская // Факты и комментарии. – 2010. – 22 декабря. – С. 6

167. Рижко, О. Грип / О. Рижко // Ваше здоров'я. – 1999. – № 2. – С. 2

168. Самусенко, Наталья. Как защититься от гриппа / Наталья Самусенко // Мир семьи. – 2011. – № 12. – С. 8-9

169. Сандрович, Наталия. Вирусолог Алла Мироненко: «Почти каждую зиму мы встречаемся с новым вирусом гриппа, поэтому антигриппозную прививку желательно делать ежегодно»: После вакцинации иммунитет формируется уже через две-три недели / Наталия Сандрович // Факты и комментарии. – 2012. – 13 октября. – С. 7

170. Сандрович, Наталия. Вирусолог Алла Мироненко: «Раньше нового года гриппа в Украине не будет. Эпидемия может начаться в конце января или даже в феврале»: Самую надежную защиту от инфекции дает прививка, которую нужно делать в прививочном кабинете поликлиники / Наталия Сандрович // Факты и комментарии. – 2013. – 2 ноября. – С. 7

171. Сандрович, Наталия. Главный врач киевского центра здоровья Отто Стойка: «Заболевший гриппом человек может оставаться заразным еще три-четыре дня после того, как снизилась температура» / Наталия Сандрович // Факты и комментарии. – 2016. – № 1 (5 января). – С. 10

172. Сандрович, Наталия. Иммунолог Татьяна Бондаренко: «Чтобы не заболеть ОРВИ и гриппом, нужно, вернувшись с улицы домой, сразу промыть нос и прополоскать горло солевым раствором»: И в канун эпидемии, и во время нее средства, укрепляющие иммунитет, должен назначить врач / Наталия Сандрович // Факты и комментарии. – 2016. – 6 октября. – С. 7

173. Сандрович, Наталия. Инфекционист Юрий Жигарев: «Гриппозная пневмония может начаться уже в первый день заболевания гриппом»: Повышение температуры при заражении вирусом – это защитная реакция организма, направленная на борьбу с инфекцией / Наталия Сандрович // Факты и комментарии. – 2016. – 30 января. – С. 7

174. Сандрович, Наталия. Терапевт Людмила Родионова: «Умирают не от гриппа, а от его осложнений. Гриппозная пневмония может развиваться молниеносно» / Наталия Сандрович // Факты и комментарии. – 2016. – 16 декабря. – С. 9

175. Селькова, Е. Коварный грипп / Е. Селькова // Здоровье. – 1998. – № 10. – С. 49-51

176. Семенович, Алла. Будьмо здорові! / А. Семенович, Л. Богданович // Безпека життєдіяльності. – 2015. – № 5. – С. 8

Розглядаються найбільш агресивні збудники інфекційних хвороб, симптоми захворювань та засоби їх профілактики.

177. Силивочик, Алла. Свиный грипп: несмотря на бюджетные «инъекции», предназначенные для борьбы со свиным гриппом, украинский рынок вакцин сжался / Алла Силивочик // Бизнес. – 2010. – 31 мая. – С. 16-17

178. Синиця, Тетяна. На порозі – грип! / Тетяна Синиця // Дошкільне виховання. – 2003. – № 12. – С. 20-21

Специфіка профілактики та лікування грипу.

179. Синяков, А. Как победить простуду? / А. Синяков // Пчеловодство. – 2000. – № 8. – С. 56-57

180. Скрипкіна, Катерина. Вакцинація проти грипу працівників підприємства / Катерина Скрипкіна // Податки та бухгалтерський облік. – 2008. – 1 грудня. – С. 41-45

181. Сливінська, Інна. Грип наступає / Інна Сливінська // Безпека життєдіяльності. – 2015. – № 12. – С. 7

Наводяться рекомендації, як уникнути зараження грипом, та симптоми захворювання.

182. Слободянюк, Ирина. Детский иммунолог Алла Волоха: «Чтобы малыш был надежно защищен от эпидемии, первую в жизни прививку против гриппа ему рекомендуется провести дважды с интервалом месяц»: Во время плановой иммунизации от опасных инфекций по новому календарю, который скоро введут в Украине, предусмотрено использование современных многокомпонентных вакцин, благодаря им ребенок получит меньше уколов / Ирина Слободянюк // Факты и комментарии. – 2010. – 30 октября. – С. 7

183. Слободянюк, Ирина. Эпидемиолог Виктор Гавура: «У людей нет иммунитета к свиному гриппу»: Чтобы предупредить инфицирование, желательно перед выходом из дома смазывать слизистую носа противовирусной мазью, принимать препараты, стимулирующие иммунитет, проводить закаливающие процедуры и чаще мыть руки / Ирина Слободянюк // Факты и комментарии. – 2009. – 19 сентября. – С. 7

184. Слободянюк, Ирина. Эпидемиолог Людмила Мухарская: «В мире был единственный случай, когда мужчина заболел птичьим гриппом, заразившись от своего брата, но не от кур»: Чтобы не подхватить эту опасную инфекцию, желательно сделать прививку от обычного гриппа, избегать контактов с птицами и тщательно мыть руки с мылом / Ирина Слободянюк // Факты и комментарии. – 2008. – 2 февраля. – С. 7

185. Слободянюк, Ирина. Детский иммунолог Алла Волохова: «Прививки от опасных инфекций можно делать даже во время эпидемии гриппа, поскольку иммунная система способна бороться с разными микробами одновременно». / Ирина Слободянюк // Факты и комментарии. – 2005. – 19 февраля. – С. 6

186. Сопронюк, М. Т. Убережіть себе від грипу! / М. Т. Сопронюк // Безпека життєдіяльності. – 2014. – № 1. – С. 10

Дана стаття про грип – складне вірусне захворювання, вірус якого є мінливим, про його профілактику з метою підвищення імунної захищеності організму.

187. Співак, Микола Якович. Надворі повіяло грипом / Микола Якович Співак // Наука і суспільство. – 2003. – № 11-12. – С. 12-13

Для профілактики та лікування простудних захворювань потрібно використовувати препарат інтерферон.

188. Стегній, Б.Т. Науковий супровід проблеми високопатогенного грипу птиці в Україні / Б. Т. Стегній, А. М. Головка, Д. В. Музика, Г. Б. Іванов та ін. // Вісник аграрної науки. – 2008. – № 5. – С. 52-55

Наведено результати епізоотологічного моніторингу грипу птиці, розробки вітчизняних засобів специфічної його діагностики та профілактики.

189. Тищенко, Виктория. Вирус в отставку!: Как защититься от гриппа / Виктория Тищенко // Женский журнал «Здоровье». – 2011. – № 12. – С. 36-38

190. Торчило, Л. Часник, Цибуля і Лимон перемагають Вірус / Л. Торчило // Розкажіть онуку. – 2012. – № 1-2. – С. 132-134

191. Треба знати кожному щодо грипу типу А/Н1N1 // Сільські вісті. – 2009. – 3 листопада. – С. 2

192. Треніна, А.С. Грип дома – як не заразитись від домочадців? / А. С. Треніна // Безпека життєдіяльності. – 2018. – № 12. – С. 5

193. Треніна, А. С. Захворювання викликає не холод, а вірус / А. С. Треніна // Безпека життєдіяльності. – 2016. – № 2. – С. 5

194. У кільці пташинного грипу: У пташиного грипу-столітня біографія // Пропозиція. – 2005. – № 11. – С. 32-34

195. Україна. Міністерство освіти і науки. Про вжиття заходів щодо запобігання виникненню захворюваності на грип А (H1N1): лист № 1/9-322 від 13.05.09 / Україна. М-во освіти і науки // Дошкільне виховання. – 2009. – № 6. – С. 6

196. Уляшкевич, М. О. Профілактика грипу та ГРВІ / М. О. Уляшкевич // Безпека життєдіяльності. – 2018. – № 11. – С. 7

197. Ушакова, Лілія. Вакцинація працівників проти грипу / Лілія Ушакова // Податки та бухгалтерський облік. – 2010. – 18 листопада. – С. 27-31

198. Федоров, Алексей. Прививка от нового гриппа / Алексей Федоров // Здоровье. – 2009. – № 7. – С. 6

199. Фрей, В. А. Юбилей инфлуэнцы / В. А. Фрей // Научное обозрение. – 1900. – № 3. – С. 500-511

200. Цушко, Ірина. Усі померлі не мали щеплень від грипу / Ірина Цушко // Надзвичайна ситуація. – 2016. – № 2. – С. 12-14

201. Чечилова, Светлана. Укол против гриппа / Светлана Чечилова // Здоровье. – 2008. – № 11. – С. 132-133
202. Что такое кишечный грипп? // Жизнь на пенсии. – 2015. – № 184: Спецвыпуск «Здоровье на пенсии». – С. 2
203. Чубенко, С. Увага: пташиний грип! Позакласний захід з профілактики пташиного грипу / С. Чубенко // Біологія. – 2007. – № 14. – С. 23-25
204. Штонь, Ігор. Хоч епідемія ще не прийшла... / Ігор Штонь // Надзвичайна ситуація. – 2011. – № 1. – С. 52-55
Рекомендації та поради фахівців МОЗ України, як убезпечитися від грипу.
205. Шульга, А. М. Грип – вірусне захворювання / А. М. Шульга // Безпека життєдіяльності. – 2015. – № 1. – С. 2-3
Дана стаття про грип – вірусне захворювання з можливістю тяжких ускладнень. Наведено симптоми, лікування та профілактику грипу.
206. Шур, Едуард. На хвилі грипу і... здорового оптимізму! / Е. Шур // Наука і суспільство. – 2010. – № 3-4. – С. 62-65
Розмова з авторкою книги «Хвиля грипу: візьмись за себе!» Світланою Довгаль.
207. Юдина, Лидия. Питьем – по гриппу / Лидия Юдина // Аргументы и факты в Украине. – 2016. – № 4 (27 января-2 февраля). – С. 15
208. Яковлев, С. Как бороться с гриппом?: Доктор Яковлев советует / С. Яковлев // Наука и религия. – 2000. – № 3. – С. 64
209. Якушенко, В. А. Продукти бджільництва проти грипу / В. А. Якушенко // Пасіка. – 2016. – № 2. – С. 28-29

III. Профілактика дифтерії, ангіни, скарлатини.

210. Абабий И. И. Состояние В-системы иммунитета при рецидивирующих стенозирующих ларинготрахеитах у детей / Абабий И. И. // Бактериальные и вирусные инфекции: (этиология, эпидемиология, диагностика и профилактика). – Кишенев: Штиинца, 1987. – 110, [2]с.:табл. – с. 98-103

211. Богомилський, Михайл Рафаїлович. Болєзни горла: профілактика / Михайл Богомилський – М. : Знаніє, 1978. – 96 с.: – (Сер. «Народний університет. Факультет здоров'я»; № 6)
212. Ганюшина, Е. Х. Скарлатина у дітей / Е. Х. Ганюшина. – Л.; М. : Медгиз. Ленінгр. отд-ніє, 1950. – 174 с.
213. Зарицький, Л. А. Хвороби вуха, носа, горла: підручник для студентів медичних інститутів / Л. А. Зарицький. – 3-є вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 1974. – 335 с.
214. Зарицький, Леонід Андрійович. Запобігання захворюванням вуха, горла і носа у школярів / Леонід Зарицький. – 2-є вид., випр. і доп. – К. : Здоров'я, 1973. – 43 с.: іл. – (Бібліотечка матері і дитини)
215. Зарицький, Леонід Андрійович. Запобігання захворюванням вуха, горла і носа у школярів / Леонід Зарицький. – К. : Здоров'я, 1968. – 32 с.
216. Иоффе, В. И. Скарлатина: микробиологическая и иммунологическая характеристика / В. И. Иоффе; Акад. мед. наук СССР. – М. : Изд-во Акад. мед. наук СССР, 1948. – 438 с.
217. Лихачов, Андрій Гаврилович. Хвороби вуха, горла, носа: підручник для учнів мед. училищ: пер. з рос. вид. / Андрій Лихачов. – К. : Здоров'я, 1967. – 248 с.
218. Мостовий, Савелій Іванович. Захворювання вуха, горла, носа / Савелій Мостовий. – 2-є вид., випр. та доп. – К. : Здоров'я, 1972. – 33 с.
219. Мостовий, Савелій Іванович. Профілактика і лікування найчастіших захворювань вуха, горла і носа / С. І. Мостовий, Є. М. Харшак. – К. : Держмедвидав УРСР, 1962. – 77 с.
220. Оториноларингологія : підручник для студентів вищих навч. закладів - мед. університетів, інститутів й академій / Дмитро Заболотний [та ін.]. - 3-є вид., випр. - Київ : ВСВ "Медицина", 2017. - 472 с
221. Петров, Николай Петрович. Профілактика захворювань уха, горла и носа / Николай Петров. – Л. : Знаніє. Ленінгр. отд-ніє, 1973. – 38 с.
222. Попова, Людмила Алексеевна. Скарлатина / Людмила Попова. – М.: Медицина, 1965. – 20 с. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)

223. Преображенский, Борис Сергеевич. Болезни уха, носа и горла: учебник для медицинских институтов / Борис Преображенский, Яков Темкин, Андрей Лихачев. – 7-ое изд., исправл. и доп. – М. : Медицина, 1968. – 495 с.

224. Преображенский, Николай Александрович. Предупреждение ангины / Николай Преображенский. – изд. 2-е. – М. : Медицина, 1965. – 36 с. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)

225. Преображенский, Николай Александрович. Предупреждение ангины / Николай Преображенский. – изд. 3-е, перераб. – М. : Медицина, 1974. – 48 с. – (Сер. «Научно-популярная медицинская литература»)

226. Руководство по физиотерапии и физиопрофилактике детских заболеваний / ред.: А. Н. Обросов, Т. В. Караченцева. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М. : Медицина, 1987. – 383 с.

227. Французов, Борис Леонович. Лекарственная терапия заболеваний уха, носа и горла / Борис Французов, Стелла Французова. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – К. : Здоров'я, 1988. – 279 с.

228. Французов, Борис Леонович. Лекарственная терапия заболеваний уха, носа и горла: (Пособие для врачей) / Борис Французов, Стелла Французова. – К. : Здоров'я, 1975. – 311 с.

229. Шеврыгин, Борис Васильевич. Болезни лор-органов: профилактика / Борис Васильевич Шеврыгин. Нервная система ребенка: когда болезнь нарушает развитие: (Советы и рекомендации) / Евгений Борисович Нестеровский. – М. : Знание, 1988. – 94 с. – (Сер. «Народный университет» ; N 4-5/1988)

230. Анчишкін, Анатолій. Дифтерія – забута інфекція. Чи забута? / Анатолій Анчишкін // Участковий врач. – 2017. – № 8-9. – С. 36-38

231. Бекетова, Г. В. Можливості місцевої імунomodуючої та репаративної терапії в дітей з рекурентними захворюваннями респіраторного тракту і порожнини рота / Г. В. Бекетова, О. В. Солдатова // Современная педиатрия. – 2018. – № 2. – С. 110-113

232. Борта, Юлия. Ангина метит в сердце: Всегда ли боль в горле – повод для визита к врачу? / Юлия Борта // Аргументы и факты в Украине. – 2008. – № 43. – С. 26

233. Быстров, Н. О мерах к ограничению распространения заразных болезней в школах / Н. Быстров // Русская школа. – 1892. – № 12. – С. 24-40

234. Васильева, Елизавета. Почему ангина выбирает лето? / Елизавета Васильева // Украина-центр. – 2011. – 30 июня. – С. 18

235. Веммер, У. Рецидивирующие инфекции верхних дыхательных путей в детском возрасте / У. Веммер // Биологическая терапия. – 2001. – № 1. – С. 37-40

236. Веммер, У. Дифтерия / У. Веммер // Биологическая терапия. – 1999. – № 4. – С. 30-31

237. Витлин, С. В. Совместное течение остро-лихорадочных сыпей (краснуха, корь и скарлатина) / С. В. Витлин // Русский врач. – 1902. – № 51. – С. 1888-1891

238. Врачебная хроника Херсонской губернии. № 8 (16-30 апреля 1904 года) : Совещание врачей при Елисаветградской уездной земской управе 28 ноября – 1 декабря 1903 года. – В кн.: Сборник Херсонского земства. 1904. Год тридцать седьмой. № 6. Июнь. – Херсон : Типография О. Д. Ходушиной, 1904. – С. 122-152 : табл.

В статті публікується хід наради та виступи лікарів Єлисаветградського повіту. У доповідях йде мова про методи лікування епідемічних захворювань, проблеми, з якими зіштовхнулася медицина на селі тощо.

239. Горбунова, Елена. 7 прививок для взрослых / Елена Горбунова // Здоровье. – 2007. – № 10. – С. 94-95

240. Гуцало, Дмитрий. Болен по горло / Дмитрий Гуцало // Сегодня. – 2008. – 31 января. – С. 25

241. Держговский, С. К. К вопросу об активной иммунизации человека против дифтерии / С. К. Держговский // Русский врач. – 1910. – № 22. – С. 753-755

242. Дифтерит. Краткий очерк его эпидемий с 70 по 94 г. Мероприятия в 1894 г. Первый опыт применения антидифтерийной сыворотки. – В кн.: Общий отчет Елисаветградской уездной земской управы за 1894 год. – 1895. – Розділ II: Земская медицина. – Ст. III. – С. 245-258

В статті викладено короткий огляд про епідемію дифтеріту, вжиті заходи та перший досвід застосування антидифтерійної сироватки.

243. Желтова, Виктория. Стоп, ангина! / Виктория Желтова // Счастливая. Приложение к газете «Налоги и бухгалтерский учет». – 2009. – № 11. – С. 16-19

244. Кабернюк, А. А. Розробка імунохімічних тест-систем для контролю протидифтерійного імунітету в популяції людей / А. А. Кабернюк // Наука та інновації. – 2008. – № 3. – С. 22-31.
245. Как лечить ангину? // Украина-центр. – 2015. – № 6 (5 февраля). – С. 21
246. Кий, А. Г. Осторожно: корь и дифтерия – опасные инфекционные заболевания / А. Г. Кий // Мастер-клас. – 2018. – № 2. – С. 6-7
247. Клименко, В. Н. Современное состояние вопроса об этимологии скарлатины / В. Н. Клименко // Русский врач. – 1910. – № 22. – С. 777-781
248. Коли ніс «на мокрому місці...»: (Інтерв'ю з головним отоларингологом м. Києва, заслуженим лікарем України Б. Н. Білем) // Безпека життєдіяльності. – 2015. – № 3. – С. 38-40
249. Кузнецова, Алла. Моя странная ангина // Здоровье. – 2012. – № 1. – С. 40-41
250. Маргулиес, М. Н. Реакция связывания комплемента при скарлатине / М. Н. Маргулиес // Русский врач. – 1910. – № 5. – С. 151-153
251. Михайленко, Татьяна. Педиатр Анна Горбань: «От дифтерии можно умереть за 12 часов, при некоторых формах менингита и пневмонии больной погибает за сутки. Поэтому прививаться нужно!»: Распространение 90% инфекций удается предотвратить благодаря вакцинации / Татьяна Михайленко // Факты и комментарии. – 2013. – 7 сентября. – С. 7
252. Неангельская болезнь: ангина // Украина-центр. – 2005. – 15 апреля. – С. 9
253. Об эпидемиях тифа и скарлатины в Ольшанском временном участке // Сборник Херсонского земства. – 1904. – № 6. – С. 141 – 143
254. Писарева, Ольга. 9 прививок, которые вам нужны / Ольга Писарева // Здоровье. – 2010. – № 8. – С. 50-52
255. Плаксивий, О. Г. Дифтерія / О. Г. Плаксивий // Журнал вушних, носових і горлових хвороб. – 2018. – № 3. – С. 79-86
256. Приходько, Татьяна. На помощь больному горлу / Татьяна Приходько // Сегодня. – 2008. – 2 октября: Вставка. – С. 2

Про правильну діагностику і своєчасне лікування нешкідливих, на перший погляд, ангін і нежитю розповідає в даній статті головний отоларинголог м. Києва, заслужений лікар України Біль Б.Н.

257. Розанов, П. К вопросу о значении предохранительных прививок по Г. Н. Габричевскому в борьбе с эпидемией скарлатины / П. Розанов // Русский врач. – 1910. – № 12. – С. 425-426

258. Сандрович, Наталия. Если ребенку больно глотать и у него повысилась температура, можно заподозрить ангину: Воспаление миндалин вызывают бактерии, вирусы, а также грибки / Наталия Сандрович // Факты и комментарии. – 2015. – 15 мая. – С. 7

259. Санитарный обзор: Отдел второй – В кн.: Общий отчет Елисаветградской уездной земской управы за 1896 год. – Елисаветград : Типография Гольденберга, 1897. – Розд. III. Земская медицина. – С. 239-255: табл. – Зміст: I. Коэффициент заболеваемости. Формы болезней. Профессии больных и пр. ; II. Заразные болезни. Обзор главнейших эпидемий ; III. Дифтерит. Применение антидифтеритной сыворотки; IV. Санитарный надзор над пришлыми сельскохозяйственными рабочими

У статті охарактеризовано загальні та епідемічні захворювання населення в 1896 році, подані статистичні таблиці.

260. Сапа, Ирина. Гади́на – ангина / Ирина Сапа // Мир семьи. – 2012. – № 7-8. – С. 42-43

261. Смирнитский, Анатолий. Ангина: двойной удар по сердцу и почкам / Анатолий Смирнитский // Комсомольская правда в Украине. – 2005. – 6 января. – С. 27

262. Таточенко, В. Скарлатина: больница не нужна / В. Таточенко // Здоровье. – 2002. – № 5. – С. 56-57

263. Тищенко, Виктория. Пройтись по миндалинам / Виктория Тищенко // Женский журнал «Здоровье». – 2013. – № 9. – С. 52-54

264. Треніна, А. С. Дифтерія – що це таке? / А. С. Треніна // Безпека життєдіяльності. – 2016. – № 5. – С. 2

265. Черницька, Таїсія. Вередлива душителка / Таїсія Черницька // Зустрічна смуга. – 2011. – № 8. – С. 40-41

266. Шапаренко, Виктория. Ангина: лечение без мучения / Виктория Шапаренко // Женский журнал «Здоровье». – 2013. – № 11. – С. 62-63

267. Шапаренко, Виктория. Горло в огне: Как избежать летней ангины / Виктория Шапаренко // Женский журнал «Здоровье». – 2009. – № 6. – С. 56-58

268. Юдина, Лидия. Белый нос и пурпурные щеки: Скарлатина / Лидия Юдина // Украина-центр. – 2008. – 30 октября.

IV. Захистіться від кору, паротиту, вірусного менінгіту.

269. Максимець, Василь Григорович. Епідемічний паротит / Василь Максимець, Марія Ващенко. – К. : Здоров'я, 1975. – 40 с. – (Бібліотечка матері і дитини)

270. Барбанова, Виктория. Болезнь тёмных штор / Виктория Барбанова // Украина-Центр. – 2017. – 27 июля. – С. 14

О том, что же собой на самом деле представляет одна из известных со времён глубокой древности болезнь – корь.

271. Бурла, Ю. Осенние недуги / Ю. Бурла // Ведомости Плюс. – 2012. – 2 ноября. – С. 6

За матеріалами медичних інтернет-видань підготовлено список найбільш поширених сезонних хвороб.

272. В Україні зростає захворюваність на кір // Нова газета. – 2017. – 29 червня. – С. 5

У статті мова йде про епідемію кору в Україні. Ці спалахи виникли через низьку вакцинацію населення.

273. В Україні ймовірно зросте захворюваність на кір // Західний регіон. – 2011. – 5 листопада. – С. 4

Всесвітня організація охорони здоров'я попереджає Україну про ймовірне зростання показників захворюваності на кір у 2012 році.

274. Вот такое свинство // Украина-Центр. – 2008. – 2 октября. – С. 10

Розповідь про одну з небезпечних хвороб дітей паратит, її ознаки та можливі ускладнення.

275. Гончаров, В. О. Епідемічні показники щодо кору в Одеській області / В. О. Гончаров, Л. С. Котлик, А. В. Скопенко // Актуальна інфектологія. – 2019. – № 2. – С. 32-38

276. Додаткова імунізація / Прес-служба МОЗ України // Науковий світ. – 2007. – № 12. – С. 6

Міністерство охорони здоров'я України розробляє програму додаткової імунізації населення проти кору та краснухи.

277. Знову кір?! // Сільське життя (Добровеличківський р-н). – 2012. – 28 січня. – С. 7

Про симптоми та перебіг захворювання на кір, методи профілактики хвороби.

278. Іванова, Ірина. На Кіровоградщині зареєстрували вже шість випадків кору / Ірина Іванова // Кіровоградська правда. – 2017. – 8 вересня. – С. 2

279. Медики готові протистояти епідемії кору // Сільський вісник. – 2017. – 19 серпня. – С. 2

Про зафіксовані випадки захворюваності на кір на Кіровоградщині.

280. Кім, Г. Кір / Г. Кім // Трудова слава. – 2012. – 14 січня. – С. 4

Районний педіатр розповідає про діагностичні критерії кору, лікування та ускладнення, можливі після цієї хвороби.

281. Ковальчук, Л. Кір наступає / Л. Ковальчук // Гайворонський кур'єр. – 2012. – 28 січня. – С. 4

Про вживання заходів з метою недопущення розповсюдження кору.

282. Козловська, Анастасія. Кір: клінічні особливості сучасного перебігу захворювання / Анастасія Козловська // Український медичний часопис. – 2019. – № 2: Т. 1. – С. 69-70

283. Лазарчук, В. С 26 мая по 9 июня в Украине будет проходить массовая иммунизация против кори и краснухи / В. Лазарчук // Ведомости Плюс. – 2008. – 16 мая. – С. 5

Навіщо потрібні додаткові щеплення проти кору і краснухи.

284. Маленко, В. Массовая прививка украинцев от кори является скрытой кампанией по сокращению населения? / В. Маленко // Ведомости Плюс. – 2008. – 22 августа. – С. 4

Про результати розслідування слідчою комісією Верховної Ради скандальних щеплень від кору та краснухи.

285. На Кіровоградщині – страшна інфекція // Народне слово. – 2017. – 10 серпня. – С. 1, 2

Про кір як інфекційну хворобу та сучасний стан захворювань в Україні і області. Вміщено також «Календар профілактичних щеплень» дітей до 18 років.

286. Область готова протистояти епідемії кору // Вісті Світловодщини. – 2017. – 11 серпня. – С. 3

Про заходи, які проводять медичні заклади, щоб запобігти розповсюдженню кору по території області.

287. Один хворий на кір // 21-й канал. – 2008. – 19 червня. – С. 1

288. «Пятачок» жадає познакоми́тися: Опасные проделки коварной «свинки» // Крестьянка. – 2006. – № 11. – С. 206-207

289. Рвачова, М. Кір та його профілактика / М. Рвачова // Трудова слава. – 2012. – 8 лютого. – С.4

Про ускладнення епідемічної ситуації по захворюваності на кір в нашому районі, ознаки хвороби та профілактика.

290. Савицький, В. (сімейний лікар Глинської АЗПСМ). Обережно, кір! / В. Савицький // Вісті Світловодщини. – 2017. – 8 вересня. – С. 6

Симптоми та профілактика кору.

291. Семенюк, Я. Вакцины не хватает, а корь все ближе / Я. Семенюк // Ведомости Плюс. – 2011. – 23 декабря. – С. 6

Ситуацію з поширенням кору та вакцинацією в Кіровоградській області висвітлює завідувач епідеміологічним відділенням обласної СЕС Тамара Ланкміллер.

292. Слободянюк, Ирина Детский инфекционист Людмила Палатная: «Простудившемуся ребенку можно дать жаропонижающее. Но если вскоре температура подскочит до 39-40 градусов, надо немедленно вызвать врача: возможен менингит»: Осенью и зимой риск воспаления оболочек мозга и заболевания гриппом возрастает / Ирина Слободянюк // Факты и комментарии. – 2009. – 12 декабря. – С. 6

293. Сохань, А. В. Клініко-лабораторна характеристика гострих менингококових та пневмококових нейроінфекцій у дорослих на сучасному етапі / А. В. Сохань // Міжнародний медичний журнал. – 2018. – № 2 . – С. 74-78

294. Спалах кору // Наше місто. – 2017. – 21 грудня. – С. 1
В Україні триває спалах кору.

295. У сусідній Росії зареєстровано випадки інфікування ентеровірусними інфекціями // Новоукраїнські новини. – 2013. – 13 липня. – С. 2

Менінгіт, прояви хвороби, джерела інфекції, ознаки захворювання та рекомендації фахівця стосовно профілактичних дій.

296. Харламова, Ф. Нужна ли прививка от менингококковой инфекции? / Ф. Харламова // Наука и жизнь. – 2004. – № 1. – С. 30-32

Менингококки – болезнетворные бактерии, вызывающие симптомы таких опасных заболеваний, как менингит, менингококковый назофарингит, менингококцемия, менингококковый сепсис.

297. Чи загрожує Україні епідемія кору? // Сільський вісник. – 2017. – 1 липня. – С. 2

Про спалах кору в Україні.

298. Ярмілко, Наталія. Дитяча хвороба, яка може вбити дорослого. Що треба знати про кір та як не захворіти на нього, роз'яснюють військові медики / Наталія Ярмілко // Народна армія. – 2018. – 25 січня. – С. 15

V. WEB-ресурси

299. Віруси-вбивці. Список небезпек, які останніми роками атакують українців [Електронний ресурс] // ТСН Україна: [сайт]. – Текст і відео дані. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/virusi-vbivci-spisok-nebezpek-yaki-ostanni-roki-atakuyut-ukrayinciv-1084285.html> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Ледь не щороку Україну охоплює епідемія грипу, крім того, відбуваються спалахи більш рідкісних захворювань, а деякі епідемії тривають «хронічно».

300. Все, що треба знати про кір [Електронний ресурс] // Добровірська міська лікарня: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://www.dobrotvirlikarnia.com.ua/vse-shho-treba-znati-pro-kir/> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

З початку 2019 року в Україні від кору померли п'ятеро людей, захворіли – 8,5 тисяч. Про це повідомляє офіційний сайт МОЗ України – інформує радіо «Свобода». У міністерстві вже заявили про підготовку документів для скликання спеціальної комісії, яка розгляне питання щодо оголошення епідемії кору в Україні.

301. Зибін Леонід. Презентація на тему: «Інфекційні захворювання. Їх профілактика і заходи боротьби з ними» [Електронний ресурс] / Л. Зибін // myshared.ru: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://www.myshared.ru/>. – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Грип – це найбільш розповсюджене на земній кулі епідемічне захворювання, яке охоплює десятки мільйонів людей щорічно.

302. Інфекції дихальних шляхів. БЖД. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/85513/bzhd/infektsiyi_dihalnih_shlyahiv – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Дифтерія – гостре інфекційне захворювання, яке викликається дифтерієюною паличкою, що утворює сильний екзотоксини.

303. Кір та його профілактика [Електронний ресурс] // Ніжинська РДА: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://neadm.cg.gov.ua/old/index.php?id=313194&tp=0> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Кір – це гостре високо контагіозне вірусне захворювання, яке відноситься до групи інфекцій дихальних шляхів, викликається вірусом кору, передається повітряно-крапельним шляхом, проявляється гарячкою, катаральними явищами, папульозно-плямистим висипом на шкірних покривах та слизових оболонках ротової порожнини у вигляді плям Філатова-Копліка.

304. На Волині – скарлатина: симптоми і лікування [Електронний ресурс] // Конкурент. Інформаційне агенство: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://konkurent.in.ua/publication/23034/na-volini-skarlatina-simptomi-i-likuvannya/> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Для скарлатини характерна періодичність виникнення епідемічних ускладнень – 3-4 роки та осінньо-зимова сезонність.

305. На порозі епідемії? Чим небезпечна дифтерія і що про неї треба знати [Електронний ресурс] // 112 UA: [сайт]. – Текст і відео дані. – Режим доступу: <https://ua.112.ua/statji/na-porozi-epidemii-chym-nebezpechna-dyfteriia-i-shcho-pro-nei-treba-znaty-512439.html> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Спалах захворюваності на дифтерію у Закарпатті стривожив країну – 15 осіб було госпіталізовано. Занепокоєння викликав і той факт, що лікарні Ужгороду не були достатньо забезпечені необхідними препаратами для такої кількості хворих.

306. Пам'ятка щодо профілактики грипу та ГРВІ [Електронний ресурс] // Головне управління Держпродспоживслужби в Луганській області: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://lugdpss.gov.ua/> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Особливо заразна інфікована людина при грипі в розпал хвороби. Передача інфекції відбувається головним чином повітряно-крапельним шляхом.

307. Профілактика ГРВІ та грипу серед дітей у навчальних і виховних закладах [Електронний ресурс] // Добропільська міська рада: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://mrd.gov.ua/sotsialna-sfera/52-okhorona-zdorovia/6125-profilaktika-grvi-ta-gripu-sered-ditej-u-navchalnikh-i-vikhovnikh-zakladakh?month=10&year=2019>

Неоднозначним на сьогодні є ставлення громадян до вакцинації. На жаль, щеплень від ГРВІ в цілому немає, оскільки вакцина може захистити від одного будь-якого збудника, а при ГРВІ їх сотні. Проте існує і багато років успішно застосовується вакцинація проти грипу.

308. Профілактика грипу [Електронний ресурс] // КНП «Полтавська центральна районна клінічна лікарня» Полтавської районної ради:[сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://pcrl.pl.ua/?p=2512> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Запобігання грипу допоможе заощадити кошти: за різними оцінками, лікування захворювання на ГРВІ, зокрема грип, коштує хворому від 420 до 2 800 грн залежно від його тяжкості, а для держави збиток становить 4 200–7 800 грн. Вартість вакцин складе від 200 грн до 300 грн.

309. Профілактика інфекційних хвороб в осінньо-зимовий період [Електронний ресурс] // Каховка. Офіційний сайт територіальної громади міста: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: http://kakhovka-rada.gov.ua/ua/profilaktika_infektsijnih_hvorob_v_osinno_zimovij_period – Назва з екрана. – Дата звернення: 30.10.2019

Щороку в осінньо-зимовий період реєструється зростання захворюваності респіраторно-вірусними інфекціями та грипом. Грип має симптоми, схожі з іншими гострими респіраторними вірусними інфекціями (ГРВІ), але є набагато небезпечнішим. Тому перші ж симптоми ГРВІ вимагають особливої уваги.

310. Спалах дифтерії в Україні: 200 доз сироватки на країну і смертельний сценарій 90-х [Електронний ресурс] // comments.ua:[сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://comments.ua/ua/article/society/developments/637613-difteriya-v-ukraini-mediki-poboyuyut-sya-povtorennya-scenariyu-z-korom.html> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

За інформацією Центру громадського здоров'я України, протягом 2019 року було зареєстровано два підтверджених випадки дифтерії – у Хмельницькій та Луганській областях. У 2018 році було зареєстровано 10 випадків хвороби в Україні.

311. Суровська Ольга. Застуда в спеку. Франківська лікарка радить, як не підхопити хворобу легіонерів [Електронний ресурс] / О. Суровська // Репортер: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://report.if.ua/gazeta/zastuda-v-speku-frankivska-likarka-radyt-yak-ne-pidhopyty-hvorobu-legioneriv/> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

Спіймати ангіну, запалення чи звичайну застуду посеред літньої спеки можна на раз-два. І завжди невідомо, на кого кивати – чи на себе, чи на протяг, чи на колег, які люблять в офісі скрутити кондиціонер до +18.

312. Грип сезону 2019-2020: нас атакуватимуть два нових віруси [Електронний ресурс] // Новоград Сіті: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://novograd.city/read/podii/48953/u-novogradi-ta-rajoni-zahvoryuvanist-na-grvine-perevischue-porogovogo-rivnya> – Назва з екрана. – Дата звернення – 13.11.2019

Новий сезон грипу в Україні стартував без затримок. ВООЗ повідомив, яких штамів нам слід чекати, – їх передбачається чотири: «Канзас», «Брісбен», «Колорадо» та «Пхукет».

313. Як вберегти себе і дитину від хвороб восени [Електронний ресурс] // Єва UA Клуб «Щаслива мама»: [сайт]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://evahappy.com.ua/yak-vberegti-sebe-i-ditinu-vid-hvorob-voseni/> – Назва з екрана. – Дата звернення 13.11.2019

На 100% застрахувати себе і свою сім'ю від вірусних та бактеріальних захворювань при зміні сезонів не вийде. Проте ризик захворіти можна звести до мінімуму. Розповідаємо як.

Іменний покажчик

- Абабий И. И. – 210
Айзенберг Инна – 57, 58
Андрейчин Михайло – 12
Андрущук Алина Афанасьевна – 40
Анцибор О. – 59
Анчишкін Анатолій – 230
Арбузова Е.Н. – 60
Бадья Л. – 61
Барбанова Виктория – 270
Бекетова Г. В. – 62, 231
Белоконева О. – 64
Бережной Вячеслав – 65
Биленко Татьяна – 66
Білоусова Наталія – 63
Блинкин Семен Александрович – 2
Богатырева С. А. – 34
Богданова В. – 67
Богданович Лілія – 68, 69, 70
Богомільский Михаил Рафаилович – 210, 211
Бойко Л. – 71
Бойко Оксана – 72
Борисова И. – 73
Борта Юлия – 74, 232
Босакевич Марыля – 75
Брагинская Вера Павловна – 1, 3
Булкина Ирина Герасимовна – 4, 5, 18
Бунин Константин Владимирович – 6, 7, 8, 18
Бурла Ю. – 271
Быстров Н. О. – 233
Валерій Савицький – 44
Васильева Елизавета – 234
Ващенко Мария Акимовна – 41
Веммер У. – 235, 236
Верецагин Ігор Олександрович – 42, 43
Витлин С. В. – 237
Войцьо М. В. – 77
Воловская Мария Лукьяновна – 9
Гайдай Л. М. – 81
Галланд Штефан – 82
Ганюшина Е. Х. – 212
Гарник Т. Є.– 83
Гирак Галина – 84
Голубовская Ольга – 85
Голубовська О. А. – 95
Гончаренко Анна – 86
Гончаров В. О. – 275
Горбунова Елена – 239
Грищенко Оксана – 88
Громашевский Л. В. – 11

Груник Н. В. – 89
Гурская Алена – 90
Гуцало Дмитрий – 240
Дейнека В. – 91
Деречинская Ш. Л. – 1
Дзержговский С. К. – 241
Довгаль Світлана – 92
Донець Наталія – 93
Дубская Ирина – 96, 97
Єрхова Н. М. – 98
Желѣзняк Поліна – 99, 100
Желтова Виктория – 242
Забарило Тетяна – 101
Закстельская Людмила Яковлевна – 45, 46
Закусило Мар'яна – 102
Зарицький Л. А. – 213, 214, 215
Зейда Олександр – 105
Зибін Леонід – 301
Зятев Сергій – 106
Иоффе В. И. – 216
Иванова Ирина – 278
Ільченко Н. В. – 107, 108
Кабернюк А. А. – 244
Каверин Н. В. – 109, 110
Казанцев, Александр Павлович – 14, 33
Капкова Зінаїда Іванівна – 15
Караченцева Т. В. – 31, 226
Карпенко Олександр – 111
Кий А. Г. – 246
Киртока Виолетта – 113
Киселев О. – 114
Кільченко Ігор – 112
Кім Г. – 280
Клещевніков Андрій – 115
Клименко В. Н. – 247
Клименко І. – 116
Климовская И. – 117
Ковальчук Л. – 281
Козловська Анастасія – 282
Койранский Б. Б. – 16
Коломак Віктор – 119
Комаровский Евгений – 120, 121
Копейкина Анна – 122
Корж Мальвина – 123
Кот Н. – 124
Котюк Оксана – 125
Кочеткова Ольга – 13
Кошель Микола Григорович – 17
Кравців Р. Й. – 126
Крамарев Сергій – 13
Крамарьов С. О. – 95
Крик Л. – 127
Крюкова Леся – 128
Кудашов Николай Иванович – 47
Кузнецов В. С. – 18
Кузнецова Алла – 249
Кульганик Галина – 129

Кунинець Оксана – 130
Курдюмова Ніна Олегівна – 19
Кучинська Л. А. – 131
Лазарчук В. С. – 283
Лашкарева В. І. – 132
Липковський В. П. – 20
Лисенко Галина – 135
Лихачов Андрій Гаврилович – 217
Лізогуб Наталія – 133
Лобзина Ю.В. – 33
Макаров Игорь – 136
Макарчук А. – 137
Максимець Василь Григорович – 269
Маленко В. – 284
Мамчур Олена – 138
Маргулиес М. Н. – 250
Матковский Валерий – 14
Мацієвський В. О – 21
Мельник Альона – 139, 140
Мельник Олександр – 141
Михайленко Татьяна – 14, 251
Михайлова Аза – 13
Мойсак Олександр Данилович – 22
Мороз Татьяна – 143
Мостовий Савелій Іванович – 218,
219
Наконечна О. В. – 144, 145
Насонова Л. – 146, 147
Наточий Любовь – 148
Наумова Р. П. – 20
Носов Сергей Дмитриевич – 23
Обросов А. Н. – 31, 226
Околітенко Наталія – 149, 150
Онищенко Геннадій – 151
Петляков Сергей – 153
Петров Николай Петрович – 221
Писарева Ольга – 154, 155, 156, 254
Плаксивий О. Г. – 255
Поволоцький Я. Л. – 11
Покровский В. И. – 29
Поліщук Тетяна – 19
Понаморёва Н. – 157
Пономарева П. А – 48
Попова Людмила Алексеевна – 222
Потапова Ирина Николаевна – 30
Потапчук Людмила – 158
Поцюрка І. Р. – 28
Преображенский Борис Сергеевич –
223, 224
Приходько Татьяна – 256
Прокофьева Т. В. – 159
Проценко Костянтин – 160
Рвачова М. – 289
Рибак Ірина – 163
Рижко О. – 167
Розанов П. – 257
Рыбалко С. Л. – 164
Рыбинская Ирина – 165, 166

Савицький В. – 290
Самусенко Наталья – 168
Сандрович Наталия – 169, 170, 171,
172, 173, 174, 258
Сапа Ирина – 260
Селькова Е. – 175
Семенович Алла – 176
Семенюк Я. – 291
Силивочик Алла – 177
Синиця Тетяна – 178
Синяков А. – 179
Скачко Борис Глібович – 49
Скрипкіна Катерина – 180
Слепушкин Анатолий Николаевич –
50
Сливінська Інна – 181
Слободянюк Ирина – 182, 183, 184,
185, 292
Смирнитский Анатолий – 261
Смирнов С. М. – 32
Сморозинцев Анатолий
Александрович – 51
Соболева В. Д. – 1
Соколов Михаил Игнатьевич – 52,
53
Солдатова О. В – 62
Сопронюк М. Т – 186
Сохань А. В. – 293
Співак Микола Якович – 187
Стегній Б. Т. – 188
Суровська Ольга – 311
Таточенко В. – 262
Тимченко В. Н. – 10, 189, 263
Ткаченко Світлана – 27, 28
Толкачев Борис Сергеевич – 54
Торчило Л. – 190
Треніна А. С. – 192, 193, 264
Тринус Елена – 41
Тришкова Л. А. – 34
Трішкова Лія – 13
Уляшкевич М. О. – 196
Ушакова Лілія – 197
Фабрикант Гита Львовна – 35
Федоров Алексей – 198
Французов Борис Леонович – 227,
228
Фрей В. А. – 199
Фролов А. Ф. – 95
Харламова Ф. – 296
Цушко Ірина – 200
Черницька Таїсія – 265
Чечилова Светлана – 201
Чубенко С. – 203
Чудная Людмила Митрофановна –
36
Шапаренко Виктория – 266, 267
Шапиро Софья Львовна – 37
Шеврыгин Борис Васильевич – 38,
229
Штонь Ігор – 204

Шульга А. М. – 205
Шур Едуард – 206
Щеголь С. В. – 76
Щербак Юрий Федорович – 39
Юдина Лидия – 207, 268
Ягодинский Виктор Николаевич – 56
Ягодинский Н. Я. – 29
Яковлев С. – 208
Якушенко В. А. – 209
Ярмілко Наталія – 298
Ясинский А. А. – 32